

Västerås kommun

info@vasteras.se

buf@vasteras.se

Rektorn vid Hammarbyskolan F-5

hans.lithhammer@vasteras.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Hammarbyskolan F-5
i Västerås kommun

Tillsyn i Hammarbyskolan F-5

Skolinspektionen genomför tillsyn i Västerås kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hammarbyskolan F-5 besöktes av Skolinspektionen den 13 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Hammarbyskolan är en kommunal grundskola i området Hammarby stads-hage i Västerås kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-5. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan 34 elever i förskoleklassen och 148 elever i grundskolan, totalt 185 elever. Skolan är indelad i fem arbetslag. Skolan leds av en rektor tillsammans med en ledningsgrupp som består av representanter från varje arbetslag.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 3 för läsåret 2012/13 uppnådde mellan 80 och 100 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven i matematik. Detta resultat kan jämföras med motsvarande värde i riket som uppgick till mellan 77,9 och 95,1 procent. I ämnet svenska uppnådde mellan 76,7 och 93,3 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven, vilket kan jämföras med värdet för riket som uppgick till mellan 87,5 och 97,1 procent. Enligt skolans egna uppgifter hade 83 procent av eleverna nått kunskapskraven i matematik och 90 procent i svenska vid läsårets slut. För uppnådda kunskapskrav i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen finns inte resultat redovisade.

Helhetsbedömning

Hammarbyskolan bedöms i huvudsak fungera väl men har områden som behöver förbättras.

Skolan har haft flera rektorsbyten de senaste åren och nuvarande rektor anställdes för mindre än ett år sedan. Rektorn driver skolans utveckling genom att tillsammans med personalen systematiskt följa upp, utvärdera, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen.

Skolans rektor bedöms vara en tydlig pedagogisk ledare som tar ett stort ansvar för att utveckla den pedagogiska verksamheten och samverkar med lärarna och elevhälsans personal i arbetet med att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Skolan har rutiner för att uppmärksamma och ge särskilt stöd till de elever som bedöms behöva det.

Trots att rektorn och lärarna beskriver hur de bedriver ett målinriktat, förebyggande och åtgärdande värdegrundsarbete, förekommer kränkningar på skolan. Skolan behöver göra ytterligare insatser för att motverka och förhindra kränkande behandling så att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet. Rektorn behöver också se till att signaler om kränkningar anmäls till huvudmannen.

En plan mot kränkande behandling har utarbetats för läsåret men den behöver utvecklas och göras mer tydlig. Skolan behöver också se till att ordningsregler för skolenheten upprättas under medverkan av eleverna och därefter beslutas av rektorn.

Skolan saknar även personal som ansvarar för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevens måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 12 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Västerås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det finns ordningsregler som har utarbetats under medverkan av elever och att dessa följs upp.
- Se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att rektorn vid kännedom om att elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till huvudmannen.
- Se till att skolans plan mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.

Motivering

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

I intervju med eleverna framkommer att det finns ordningsregler men att eleverna inte har medverkat vid utformningen av dessa. Rektorn bekräftar att det inte har varit ett prioriterat område att följa upp och revidera skolans sedan lång tid tillbaka utarbetade ordningsregler.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se till att ordningsregler utarbetas under medverkan av eleverna, att rektorn beslutar om reglerna och att dessa följs upp.

Motverka kränkande behandling av elever

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever och att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av Skolinspektionens intervjuer med skolans personal framkommer att de anser att skolmiljön präglas av trygghet och att kränkningar utreds och åtgärdas så snart de uppdagas. Av Skolinspektionens intervju med elever framgår dock att det finns elever på skolan som kränker andra elever. Samtidigt uppger eleverna att de har flera vuxna att vända sig till och berätta för samt att lärarna i sådana fall ingriper direkt. I intervjun berättar elever om en speciell händelse men det framkommer även att det finns andra elever som känt sig hotade och kränkta i andra situationer. Flera elever upplever att "ingenting händer" och att kränkningarna fortsätter. Dessa elever har nu begärt ett direkt möte med rektorn. Rektor och personal från elevhälsan bekräftar problematiken men uppger att ett antal åtgärder vidtas kontinuerligt. Varje händelse utreds och dokumenteras enligt rektorn och specialpedagogen. I arbetet med att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet måste skolan säkerställa att alla noterade och uppgivna kränkningar utreds skyndsamt. Vidare måste, i förekommande fall, sådana åtgärder vidtas som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att skolan inte gör tillräckligt för att motverka och förhindra kränkande behandling och att alla elever inte tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero.

Anmälan av kränkande behandling till huvudmannen

En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Anmälnings-skyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

I intervjun med rektorn framkommer att anmälan om kränkningar inte har gjorts till huvudmannen.

Enligt Skolinspektionens bedömning saknar huvudmannen därmed möjlighet att säkerställa att omständigheterna vid uppgivna kränkningar utreds skyndsamt och i tillräcklig omfattning samt, i förekommande fall, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Hammarbyskolans plan mot kränkande behandling. Av planen framgår definitioner av kränkande behandling, skolans värdegrund, allmänt förebyggande arbete, kartläggning och åtgärder för läsåret 2013/14, specifika åtgärder då allvarlig kränkning har skett samt ansvarsfördelning. Planen saknar dock en redogörelse för de åtgärder som skolan vidtog föregående år. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska införas i efterföljande års plan. Planen saknar även rutiner vid kränkningar mellan olika målgrupper; elev-elev, elev-lärare och lärare-elev.

Skolinspektionen bedömer att det är svårt att följa resultaten av skolans arbete mot kränkande behandling i den plan som nu finns och att planen behöver förtydligas. Enligt rektor och personal ska skolan revidera planen vid läsårets slut i juni.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och med rutiner om anmälan till huvudman. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 och 5 §§ skollagen

6 kap. 6-8 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Västerås kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom i förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med en sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Av intervju med rektor framgår att skolan saknar en studie- och yrkesvägledare och att det heller inte finns någon annan personal som ansvarar för att tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan brister när det gäller studie- och yrkesvägledning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand

Beslutsfattare

Lena Rostock

Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.